

TARIM MUHASEBESİ (ÜNİTE 13)

Ders Materyali:

1. Kılıç, O., 20195. Tarım Ekonomisi Ders Notları. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ziraat Fakültesi.
2. Dr. Ali Aras, Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Ders Kitabı, 1988.
3. Orhan Sevilengül, Genel Muhasebe, 2000.

Yevmiye Defterine Kayıt

Yevmiye defteri, işlemlerin muhasebe terimleri ile tarih sırasına göre ve ilgili kanunların belirlediği kurallara uygun olarak kaydedildiği defterdir. Çift taraflı kayıt sisteminin esasını bu defter oluşturmaktadır.

Yevmiye defterine kayıt yapılırken her bir işlemle ilgili olarak en az iki hesaba kayıt yapılır. Bu hesaplardan biri borçlu diğeri alacaklı hesaptır. Örneğin ürün satışında depodaki ürün miktarı azalırken, diğer taraftan kasadaki para miktarı artmaktadır. Bu nedenle her iki hesapla da ilgili kayıt yapılması gerekmektedir. Muhasebe sisteminin işleyişi gereği, her işlemde borçlandırılan hesaplarla alacaklandırılan hesapların tutarları birbirine eşit olmak zorundadır. Yevmiye defterine yapılan ilk kayıt açılış kayıdır. Bu kayıttan sonra hesaplar açılarak günlük işlemler, sırasıyla belgelere dayanarak maddeler halinde yevmiye defterine kaydedilir.

Yevmiye defterinde bulunması gereken bilgiler; madde sıra no, tarih, borç ve alacak hesapları, meblağ ve açıklamalardan oluşmaktadır. Yevmiye defterinin bir maddesi örnek olarak aşağıda verilmiştir.

_____ Tarih _____	Borçlu Hesap	Alacak Hesap
BORÇLU HESAP	Tutar	
ALACAK HESAP		Tutar
İlgili belge ve açıklamalar		

Yevmiye maddesi örneği: 75.000.000.TL nakit paranın sermaye olarak konulması suretiyle 01/01/0/2003 tarihinde işe başlama yevmiye maddesi;

1	01/01/2003	
---	------------	--

100 KASA HESABI

75.000.000

500SERMAYE

75.000.000

Nakit mevcudu ile işe başlama

Defteri Kebire Kayıt

Yevmiye defterine geçirilmiş olan işlemleri buradan alarak, sistemli bir şekilde hesaplara dağıtan ve tasnifli olarak bu hesaplarda toplayan defterdir.

Borç Hesabı	Alacak

Mizanların Düzenlenmesi

Yevmiye defterine yapılan kayıtların, küçük deftere doğru ve eksiksiz aktarılıp aktarılmadığını matematiksel olarak kontrol etmek amacıyla düzenlenen çizelgelere denir. Ay sonları itibariyle düzenlenen ve o ay yapılan işlemler ile birlikte o aya kadar olan işlemleri de içeren bu mizana “aylık mizan” denir. On ikinci ayın mizanına aynı zamanda “genel geçici mizan” denir. Envanter işlemleri yapıldıktan sonra yapılan mizana “genel mizan” denir. Mizanda borç ve alacak tutar toplamaları hem birbirlerine nem de mizanın hazırlandığı tarihe kadar olan yevmiye defteri borçlu ve alacaklı hesaplar sütunlarının toplamına eşittir.

Muhasebe içi envanter ile hesap kalanlarının sayım ve değerlendirme sonuçlarına eşit hale getirilmesinden sonra, kayıt doğruluğu sağlanarak büyük defter toplamaları alınarak geçici mizandan sonra kesin mizan düzenlenir.

Dönem Sonu Envanter İşlemlerinin ve Muhasebe Kayıtlarının Yapılması

Genel geçici mizan, dönem sonu işlemlerin başlangıcıdır. Genel geçici mizan, işletmenin bir dönem içinde yapmış olduğu faaliyeti gösterir. Genel geçici mizan dönem sonu işlemlerin başlangıcıdır. Bu işlemler sonucunda işletmenin kar ve zararını kesin olarak tespit etmek amacıyla dönem sonu envanter işlemi yapılır. Envanter; saymak,

ölçmek, tartmak ve değerlendirmek yoluyla işletmeye dahil ekonomik değerlerin kesin ve ayrıntılı olarak belirtilmesidir.

Dönem Sonu Bilançosunun ve Gelir Tablosunun Düzenlenmesi

Kesin mizan düzenlenip kalanları alındıktan sonra, bu kalanları esas alınarak dönem sonu bilançosu düzenlenir.

Dönem sonu bilançosu iki kısımda oluşur;

1-Aktif, kesin mizanın borç kalanları bilançonun aktifini

2-Pasif, kesin mizanın alacak kalanlarını bilançonun pasifini oluşturur.

Sonuç hesaplarından yararlanarak işletmenin o döneme ait “gelir tablosu” oluşturulur. Gelir tablosu, işletmenin bir dönem içinde elde ettiği gelirler ile yüklediği giderler arasındaki fark, o dönemin kâr veya zararını belirtir.

Hesapların Kapatılması

Dönem sonu işlemler tamamlandıktan sonra gerekli fidansal tablolar düzenlendikten sonra o döneme ait hesapların da kapatılarak dönemin sona erdiğini belirtir. İzleyen yılda bütün işlemler yeniden yapılır.